

اولین فصلنامه داخلی

معاونت پژوهش مؤسسه آموزش عالی حوزوی نرجس شالایی زاهدان

ویژه نامه هفته پژوهش

شماره چهارم، پاییز ۱۴۰۰

- صاحب امت یاز: مؤسسه آموزش عالی حوزوی نرجس ﷺ زاهدان
- مدیر مسئول: قدسیه آذر نور
- سردبیر: ام البنین کوهستانی
- هیئت تحریریه: دکتر غلامرضا رضوی دوست، دکتر سید محمدحسین موسوی، رقیه دانشی مقدم، ام البنین کوهستانی، طیبه کوهستانی، فهیمه دباغی، سعید سیاستر

فصلنامه اطلاع رسانی پژوهش - شماره (۴) / پاییز ۱۴۰۰

مجموعه پژوهش های برتر طلاب مؤسسه آموزش عالی حوزوی نرجس ﷺ زاهدان .

طراح و صفحه آرای: ام البنین کوهستانی

انتشارات: دیجیتالی - مؤسسه آموزش عالی حوزوی نرجس ﷺ زاهدان

قیمت: اهتمام زمینه سازی ظهور حضرت مهدی ﷺ

پژوهش در علوم دینی

هم فضیلت است هم ضرورت؛ زیرایش آفرین و دانش افزاست.

مجموعه

پژوهش‌های برتر

طلاب سطح ۳

فهرست مطالب

۶.....	پیشتر
۹.....	مقدمه
۱۱.....	تغیب پایان نامه های برتر در رشته علامه علی (ره)
۳۶.....	مقالات تغیب انتشار یافته

پیشگفتار

بسم الله الرحمن الرحيم

«وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْ لَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ» (سوره توبه / آیه ۱۲۲)

گسترش حوزه‌های علمیه خواهران یکی از مهم‌ترین فرصت‌های شکوهمند دست‌یافته بعد از انقلاب اسلامی و نمایان‌گر نگاه عمیق و دقیق رهبر فرزانه انقلاب به ظرفیت‌های شگرف الهی و دینی بانوان جامعه هست. لذا در راستای به فعلیت رساندن و جهت‌دهی هدفمند، تهذیب نفس و فراگیری علوم حوزوی و تربیت مبلغان کارآمد و تأثیرگذار در حوزه علوم دینی و سیره اهل بیت (علیهم‌السلام) که از اهم اهداف پیدایش و گسترش حوزه‌های

علمیه خواهران می‌باشد و با درک ضرورت کارآمدی در فهم دین و تشخیص بدعت از سنت و کارآمدی در انتقال معارف دین و کارآمدی در حوزه خانواده و اجتماع و آشنایی با اوضاع کنونی جامعه و ارتباط مستمر با آن برای مقابله با جنگ نرم دشمنان در پیشگیری از آسیب‌های اجتماع، مؤسسه آموزش عالی حوزوی نرجس سلامه علیها زاهدان در سال ۱۳۸۷ به همت اسطوره‌ی مقاومت و مجاهدت مرحومه سرکار خانم رخشانی تأسیس و با پذیرش طلاب خواهر در دو گرایش «کلام اسلامی و تفسیر علوم قرآن» با نظام آموزش-پژوهش محور و رسالت مدار منشأ خدمات ارزنده‌ای در عرصه‌های مختلف مدیریتی، آموزشی و پژوهشی بوده است.

لازم به ذکر می‌باشد علاوه بر ایجاد و ارتقاء بستر و تولیدات، اکثر مدیران و اساتید در استان سیستان و بلوچستان از فارغ‌التحصیلان این مؤسسه‌ی تحت نظارت و مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران در قم می‌باشند که با استشمام عطر دل‌انگیز معصومیه روح و جان آنان قوت گرفته و با دریافت منشور اخلاقی از بارگاه ملکوتی معصومیه سلامه علیها و ارائه اخلاق کاربردی

در نظام خانواده به صیانت از کيان جامعه اسلامی پرداخته تا در
رزمایش مهدوی، انتظار معنادار و پویایی را ترسیم و به
پرچم‌داری ولایت مفتخر شویم.

ان شاء الله

مقدمه

از جمله پویایی یک جامعه و عدم توقف در ایستگاه رکود، حرکت همچون آب جاری و مهم‌تر، نهادینه کردن آن می‌باشد تا جاودانه بماند. حوزه‌های علمیه خواهران با درک ضرورت تدوین نظام پژوهشی و در مقام پاسخگویی به نیازهای متعدد جامعه دینی، همانند یک حلقه از سلسله‌ی مدافعان پرچم‌دار پیام الهی، با رویکرد آموزش پژوهش محور و برنامه‌های مدون، اهتمام به ایفای نقش پرداخته تا همگام با سایر مراکز پژوهشی، کشور از مصرف‌زدگی علمی و روی آوردن به الگوهای وارداتی رهایی یابد.

مؤسسه آموزش عالی حوزوی نرجس شالوده علیها زاهدان نیز از همان سال‌های آغازین تأسیس، با درک این مسئولیت خطیر، علی‌رغم فقدان نظام خاص تشکیلاتی برای فعالیت‌های پژوهشی و مشکلات عدیده، با همکاری اساتید مجرب و پژوهشگر و طراحی و برنامه‌ریزی منسجم به تقابل حاکمیت روحیه سطحی‌نگری و عوام‌زدگی بر فعالیت‌های پژوهشی پرداخته و ضمن فراهم نمودن زمینه توانمندی و ارتقای سطح علمی طلاب و مشارکت آن‌ها در فراخوان‌ها و همایش‌های بین‌المللی،

ملی و ...، و کسب رتبه‌های کشوری، با جهت‌دهی تحقیقات به‌منظور چاپ و مکتوب نمودن، مفتخر است گامی هرچند کوچک در شناسایی استعدادها، علایق و به فعلیت رساندن آن‌ها برداشته که در این نشریه نمونه‌هایی از پژوهش‌های برتر طلاب گرامی سطح (۳) اعم از مقالات، پایان‌نامه‌ها و کتب در معرض انظار صائب علاقه‌مندان قرار خواهد گرفت تا با سامان‌دهی نیازها و روزآمد شدن هر چه بیشتر پژوهش، توفیق ادای دین در رفع مشکلات فکری، عقیدتی و فرهنگی جامعه خویش داشته باشیم.

ان شاء الله

مختبیلان نامه های برتر

در جشنواره علامه حلی (ره)

شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خواران

مرکز مدیریت حوزه‌ی علمیه خواران

معاونت پژوهش

استان: سیستان و بلوچستان شهر: زاهدان، مؤسسه: آموزش عالی حوزوی نرجس (سلام الله علیها)

عنوان

دلایل عقلی و نقلی

همتایی قرآن و اهل بیت (علیهم‌السلام)

در عصمت

استاد راهنما

حجت‌الاسلام والمسلمین غلامرضا رضوی دوست

استاد مشاور

دکتر دادخدا خدایار

نگارنده

ام‌البین کوهستانی

سال تدوین

۱۳۹۵

حائز رتبه دوم استانی

در جشنواره علامه حلی (ره) - ۹۸

چکیده

در حدیث ثقلین پیامبر ﷺ، اهل بیت ﷺ را در کنار قرآن قرار می‌دهد و آن‌ها را هم‌تا و شریک قرآن معرفی می‌نماید. با دقت در حدیث ثقلین، ارتباط عمیق و دوطرفه‌ی قرآن و عترت آشکار می‌شود و اطلاق این حدیث، دلالت بر همتایی این دو ثقل گران‌بها در تمام ابعاد وجودی دارد. پس اوصاف عقلی، قرآنی و روایی هر یک از ایشان، برای همتای او نیز اثبات می‌شود. پژوهش حاضر باهدف بررسی دلایل عقلی و نقلی همتایی ایشان در بُعد عصمت، به روش توصیفی - تحلیلی گردآوری شده است.

دلایل صرفاً عقلی این هماهنگی؛ قاعده‌ی لطف، ضرورت اتمام حجت و جلب اعتماد مردم و ... است؛ و برهان حکمت الهی، نقض غرض و عصمت لازمه اطاعت مطلق از مهم‌ترین دلایل وابسته به عقل می‌باشد.

برای اثبات این وجه همتایی، همچنین می‌توان به دودسته از آیات استدلال نمود: آیاتی که در بُعد فردی اوصافی مانند برتری، ذکر، حق، فرقان و گنجینه‌ی علم الهی را برای ایشان برشمرد؛ و آیاتی که هدایت، جهانی، جاودانگی و نور را از اوصاف اجتماعی آن‌ها ذکر می‌کند که به‌طور مستقیم و غیرمستقیم بر عصمت ایشان دلالت دارد.

از بارزترین روایاتی که می‌توان برای استدلال به همتایی آن‌ها در عصمت تمسک کرد؛ احادیث ثقلین، سفینه‌النجاه و حبل‌الله است که به طرق مختلف (شیعه و سنی) از پیامبر ﷺ نقل شده است.

واژگان کلیدی

همتایی، عصمت، ثقلین، قرآن، اهل بیت ﷺ

مقدمه

بر اساس حدیث ثقلین که پیامبر عظیم‌الشان اسلام ﷺ، تمسک به قرآن و عترت را مایه هدایت معرفی می‌نمایند و جدانپذیری این دو را تا قیامت اعلام می‌دارند، اهل بیت ﷺ، هم‌تا و شریک قرآن هستند، و درواقع می‌توان گفت، حدیث شریف، اشاره به حقیقت واحد این دو ثقل گران‌بها است. و بر این اساس، شناخت اهل بیت ﷺ در کنار قرآن، از ضروری‌ترین معارف دینی و انسانی هر مسلمانی به حساب می‌آید، زیرا حضرت بعد از امر به تمسک می‌فرماید، مادامی که به آن دو تمسک کنید هرگز گمراه نمی‌شوید: «لَنْ تَضَلُّوا ابْدَآً»^۱. از این رو برای رسیدن به هدایت باید به همتایی و هماوایی این دو ثقل گران‌سنگ توجه کرد.

با توجه به این مطلب، سؤال اینجاست: آیا می‌توان همتایی قرآن و عترت طاهره را در مقام عصمت و دوری از خطا و لغزش بر مبنای عقل، آیات و روایات ثابت کرد؟

در این پژوهش، درصدد پاسخ به این سؤال هستیم، چراکه وقتی دو چیز، هم‌تا و شریک یکدیگرند، این بدان معناست که آن دو در همه‌ی خصوصیات و ویژگی‌ها نیز با یکدیگر مشترک‌اند و صفات هر یک برای همتای او نیز صدق می‌کند؛ بنابراین، صفت عصمت و دوری ایشان از هرگونه خطا و لغزش نیز یکی از وجوهای همتایی ثقلین می‌باشد؛ و فرض بر این است که دلایلی از ادله‌ی عقلی، قرآنی و روایی بر این وجه همتایی و هماهنگی، دلالت دارند.

^۱ - عبدالحسین، امینی (علامه)، الغدير، ج ۱، بيروت: دارالکتب العربی، ۱۴۱۶ق. ص ۱۷۷؛ محمد، ترمذی، سنن الترمذی، ج ۵، محقق: عبدالوهاب عبداللطیف، بيروت، ۱۴۰۳ق. ص ۳۲۹.

تاکنون در این زمینه (همتایی قرآن و اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَام در عصمت و دلایل عقلی و نقلی آن)، کتاب یا مقاله مستقلی (تا جایی که بررسی شد) نوشته نشده است، اما پژوهش‌هایی که در راستای همتایی و مشترکات تقلین انجام گرفته، به‌طور خلاصه و اجمال و در ضمن بررسی حدیث ثقلین، به همتایی اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَام با قرآن در عصمت، پرداخته‌اند. اما در پژوهش حاضر سعی بر این است که همتایی ایشان در عصمت را با استناد به ادله‌ی عقلی، قرآنی و روایی اثبات نماییم.

ضمناً در متن از ترجمه قرآن آیت‌الله مکارم شیرازی حَقَّقَ اللَّهُ و ترجمه نهج‌البلاغه دشتی حَقَّقَ اللَّهُ استفاده شده است.

و من الله التوفيق
ربیع‌الثانی ۱۴۳۷

نتیجه گیری

با توجه به آنچه گذشت نتایج ذیل را به دست می آید:

۱ اطلاق حدیث ثقلین، دلالت بر همتایی قرآن و عترت در تمام ابعاد وجودی و به عبارت دیگر دلالت بر حقیقت واحد آنها دارد؛ و وصف اهل بیت علیهم السلام به قرآن ناطق، ناظر به همین مطلب می باشد.

۲ دلایل عقلی فراوانی بر همتایی قرآن و اهل بیت علیهم السلام در عصمت دلالت دارد. از جمله دلایل صرفاً عقلی، قاعده لطف است که طبق آن، ایشان باید از هرگونه خطا، لغزش و اشتباهی به دور باشند تا بتوانند مکلفین را به اطاعت خدا نزدیک و از معصیت او دور نمایند؛ و همچنین برای اتمام حجت و جلب اعتماد و اطمینان بندگان باید معصوم باشند تا بتوانند با اطاعت مطلق از تعلیمات و دستورات ایشان به هدایت که هدف از بعثت انبیاء است، برسند.

از دلایل وابسته به عقل نیز می توان به این موارد اشاره نمود؛ طبق برهان حکمت الهی عقل به این مقام ثقلین حکم می کند، زیرا که خداوند حکیم هرگز امر به اطاعت محض از کسانی که احتمال خطا و لغزش در آنها وجود دارد را صادر نخواهد کرد؛ و از طرفی نیز هدف از بعثت، تزکیه و هدایت بشر است و عدم عصمت ایشان، موجب نقض غرض الهی خواهد شد که چنین فعل قبیحی از خداوند حکیم محال است؛ و همچنین این که بهره مندی از مقام عصمت، برای اطاعت مطلق از قرآن و اهل بیت علیهم السلام، امری لازم و ضروری می باشد.

۳ همتایی و هماهنگی دو ثقل گران بهای حضرت رسول صلی الله علیه و آله در عصمت، بر اساس آیات الهی نیز قابل استدلال و

استنباط است. این آیات در دودسته مستندات در بُعد فردی، مانند آیاتی که ایشان را با اوصاف برتر، ذکر، حق و گنجینه‌ی علم معرفی می‌نمایند؛ و مستندات در بُعد اجتماعی نیز مانند آیاتی که هدایت، جهانی، جاودانگی و نور را از اوصاف ایشان نسبت به اجتماع و مردم برمی‌شمرد که به‌طور صریح و یا ضمنی بر همتایی ایشان در این مقام (عصمت) دلالت دارند.

۴ از جمله روایات دالّ بر مقام هماهنگی و اتحاد قرآن و اهل بیت علیهم‌السلام در مقام عصمت و دوری از خطا، حدیث شریف ثقلین، حدیث سفینه و حدیث حبل‌الله است. بارزترین و محکم‌ترین آن‌ها حدیث شریف ثقلین می‌باشد که هم‌قرین شدن عترت با قرآن معصوم و هم انحصار هدایت در تمسک و اطاعت مطلق از هر دو، نشان از عصمت ایشان دارد.

بر اساس حدیث سفینه، تنها راه نجات امت در تمسک مطلق و بی‌قیدوشرط از ایشان و فرامین آن‌ها است و با این فرض، اطاعت مطلق مستلزم عصمت آن‌هاست و طبق حدیث یا احادیث حبل‌الله، اصلی‌ترین و اساسی‌ترین ویژگی ریسمان الهی، دوری آن‌ها از هرگونه خطا و اشتباهی می‌باشد تا بتواند موجبات هدایت تمسک‌کنندگان به خود را فراهم کنند.

شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خاوران

مرکز مدیریت حوزه‌ی علمیه‌ی خاوران

معاونت پژوهش

استان: سیستان و بلوچستان شهر: زاهدان، موسسه: آموزش عالی حوزوی نرجس (سلام الله علیها)

عنوان

بررسی آثار کار خانگی زن بر بهداشت روانی از منظر قرآن و حدیث

استاد راهنما

حجت‌الاسلام والمسلمین علی غضنفری

استاد مشاور

حجت‌الاسلام والمسلمین علیرضا جعفرزاده کوچکی

نگارنده

آذر رضوانی راد

۱۳۹۵

حائز رتبه سوم استانی

در جشنواره علامه حلی (ه) - ۹۵

چکیده

نهاد خانواده لزوماً برپای تقسیم کار و توزیع مسئولیت شکل می‌گیرد. نقشی که اسلام برای زن در نظام خلقت قائل است، دقیقاً منطبق بر فطرت و جایگاه او در نظام آفرینش است. بر اساس متون دینی مراد از کار در خانه عمدتاً سه وظیفه همسر داری، فرزند داری و خانه داری می‌باشد که هر کدام یک مدیریت است و برنامه، هدف منظم لازم را می‌طلبد.

نکته مورد بحث در این پژوهش، بررسی آثار کار خانگی زنان بر برداشت روانی از منظر قرآن و حدیث می‌باشد از این رو هدف از آن نشان دادن اهمیت کار خانگی زنان و خطیر بودن نقش زن در خانواده و توانایی‌های روحی و روانی آن در راستای ایجاد سلامت و بهداشت روانی خانواده می‌باشد

اسلام کار خانگی زنان را به مثابه وظیفه برای زن نمی‌داند و نمی‌توان زنان را به فعالیت‌های درون خانه مجبور نمود. از نظر اسلام کار زن در خانه، با توجه به اهمیت خانواده در اسلام و نقش بی‌بدیل زنان در خانواده، بر اشتغال زنان اولویت دارد. البته اگر نیاز به حضور زنان در حرفه‌ای ضروری باشد زنان می‌توانند در این حرفه‌ها مشغول به کار شوند.

با توجه به اهمیت موضوع در مکتب اسلام و با توجه به اینکه در این زمینه پژوهش قابل توجهی صورت نگرفته این پژوهش، موضوع مذکور را بر اساس رهنمودهای موجود در آیات قرآن و احادیث و در راستای تقویت بنیان‌های فرهنگ دینی بررسی و ارائه می‌نماید روش تجزیه و تحلیل اطلاعات در این پژوهش، توصیفی - تحلیلی است و شیوه گردآوری اطلاعات کتابخانه‌ای است.

واژگان کلیدی

زن، کار خانگی، بهداشت روانی، قرآن، حدیث

مقدمه

مسئله خانواده یک اصل اساسی و مقدس است؛ از این رو ضرورت مدیریت در اجتماع کوچک خانواده بر کسی پوشیده نیست. مسئولیت مدیریت داخلی کانون خانواده بر عهده زن است. از نظر حقوقی زنان مسئولیت انجام امور خانه را بر دوش ندارند و مطابق شریعت اسلام، خانه‌داری نیز شغلی است که می‌توان برای آن تعیین نرخ نمود در نتیجه ارزش مالی پیدا می‌کند و قابل سنجش در مبادلات اقتصادی خواهد شد. هرچند بسیاری از زنان با تفاهم و رعایت حقوق طرفینی و از روی میل مبادرت به ساماندهی امور خانه می‌نمایند؛ زیرا زن مسلمان، تعالی را نه در بریدن از پیوندهای طبیعت، بلکه در تحصیل رضای الهی جست‌وجو می‌کند. او برابری با مرد بلکه تفوق بر او را، نه در پایگاه اجتماعی، بلکه در بارگاه الهی می‌جوید؛ زیرا معیار برتری در اسلام پرهیزگاری است و این معیار در حق زن و مرد به‌طور یکسان قابل انطباق است. از این رو زن هرگز از این‌که به کارهای خانگی و تولیدمثل و مادری می‌پردازد، احساس پوچی نخواهد کرد. خانواده در اسلام مکانی برای خدمات‌رسانی متقابل زن و شوهر از حیث مادی نیز قلمداد می‌شود. اسلام در همان حال که وظیفه‌ی تأمین معاش را از دوش زن برداشته و با الزام نفقه‌ی او بر شوهر، عملاً

مردان را در خدمت زنان قرار داده است، زنان شایسته را زنانی می‌داند که در رفع نیازهای معیشتی خانواده، به‌ویژه در داخل منزل به شوهران خودیاری برسانند. البته هرگونه کمک اقتصادی زن، اعم از کار خانگی و غیره، مشروط به میل و رضایت او است و هیچ اجباری متوجه زن نیست؛ اما پاداش‌های معنوی فراوانی که برای این امر مقرر شده است، در تشویق زنان باایمان تأثیر چشمگیری دارد.

بنابراین زنان در خانواده باید به دو نقش مهم خود یعنی همسری و مادری توجه ویژه‌ای داشته باشند و بدانند که خداوند قادر وجود او را برای بقاء نسل آدمی تخصیص داده و از این لحاظ وظیفه او بسیار بزرگ است و از آنجایی که خانواده یکی از مهم‌ترین واحدهای اجتماعی محسوب می‌شود حضور زن در خانواده و انجام وظایفی که خداوند برای او مقرر فرموده است می‌تواند کمک بزرگی به تأمین بهداشت روانی جامعه کند.

تحقیق حاضر در پنج بخش تنظیم شده است:

بخش اول: مباحث مقدماتی شامل، کلیات و مفاهیم است که برای آشنایی اجمالی خواننده با موضوع در ابتدا آورده شده است.

فصل اول: کلیات (تعریف موضوع، اهداف و ضرورت تحقیق، فواید تحقیق، پیشینه تحقیق، موانع و مشکلات تحقیق، ساختار تحقیق، روش تحقیق)؛ فصل دوم: مفهوم شناسی؛

بخش دوم: اصول و مبانی کار زن؛

بخش سوم: جایگاه زن در خانواده از منظر قرآن و حدیث شامل، فصل

اول: شناخت زن؛ فصل دوم: نقش‌های زن در خانواده؛

بخش چهارم: نقش زن در بهداشت روانی که شامل، فصل اول: بهداشت فردی؛ فصل دوم: بهداشت خانواده

بخش پنجم: کار بیرون از خانه که شامل، فصل اول: تبعات کار بیرون از خانه؛ فصل دوم: ضرورت کار بیرون از خانه

در پایان هم نتیجه‌گیری آورده شده است.

برای به دست آوردن همه مطالب، رجوع به کتاب‌های موردنیاز از اولین اقدامات بود.

نتیجه‌گیری

کار خانگی به معنای انجام مجموعه‌ای از کارهای بی‌اجر و مزد و تکراری نیست، بلکه نیازمند مدیریت خانگی زنان است.

واژه «کار» در اصطلاح قرآن و روایات، شامل فعالیت‌هایی که زنان در خانه انجام می‌دهند می‌شود. در نتیجه، کار زن در خانه و عرصه خصوصی، شامل تلاشی که زنان در همسررداری، تربیت فرزندان، خانه‌داری و سامان‌دهی کانون خانواده انجام می‌دهند که سه وظیفه اصلی و خطیر زن در خانواده است؛ نیز می‌شود.

در اسلام زن نقش محوری دارد به این معنا که فعالیت زن در خانه نیز نوعی کار محسوب می‌شود اما نه به معنای کاری که غرب می‌گوید بلکه در اندیشه اسلامی همه نقش‌های که زن در خانه دارد برای او کار ارزشی محسوب می‌شود.

شریعت اسلام خانه‌داری را وظیفه زنان (کار غیرمزدی) معرفی نکرده است. بر کلمه وظیفه، به منزله یک واژه حقوقی تأکید می‌شود زنان می‌توانند در قبال خانه‌داری دستمزد بخواهند.

با آنکه خانه‌داری وظیفه زنان نیست و منحصرأ نقشی زنانه به شمار نمی‌آید، فرهنگ دین ناظر به ارزش‌گذاری درباره آن است. در روایات بی‌شماری، خانه‌داری زنان، در مقام ارزش‌یابی، هم‌پایه وظایف مهم و کمرشکن مردان، هم چون جهاد در راه خدا، دانسته شده است. قرار دادن ثواب‌های بی‌شمار برای این کار سبب می‌شود که منزلت و پایگاه نقش خانه‌داری همواره با اهمیت باشد.

در رویکرد دینی گرچه مشارکت زنان در تأمین معاش خانواده تشویق نمی‌شود و بلکه اگر این امر به هدف دنیاپرستی صورت گیرد نکوهیده است، مشارکت مردان در امور خانه و کمک به زن در کارهای خانگی تشویق شده است.

انجام فعالیت‌های خانگی به دست‌زنان در گذر تاریخ، دست‌کم در حد اماره و نشانه، می‌تواند دلیلی بر آمادگی طبیعی زنان برای انجام این امور یا سازگاری محیط خانگی با روحیات آنان باشد.

اگرچه زنان در زمان‌های گذشته در جهان از جایگاه ویژه‌ای برخوردار نبودند و به آنان به چشم یک موجود زنده که وظیفه او تولید نسل است نگریسته می‌شد اما پس از اسلام، این جایگاه تغییر پیدا کرد و زنان از جایگاه ویژه و ممتازی برخوردار شدند. توجه به نقش همسری و مادری و تعریف این نقش‌ها و معرفی الگوهای شاخص در این زمینه سبب شد که

زنان به توانایی‌های خود پی برده، در جهت استفاده از این توانایی‌ها تمام توان خود را به کار گیرند.

زنان در مرحله اول برای اینکه بتوانند مادران و همسران خوبی باشند باید به بهداشت روانی خود توجه جدی داشته باشند و به نوعی خود مراقبتی داشته باشند.

زنان در خانواده نیز باید به دو نقش مهم خود یعنی همسری و مادری توجه ویژه‌ای داشته باشند و بدانند که خداوند قادر وجود او را برای بقاء نسل آدمی تخصیص داده و از این لحاظ وظیفه او بسیار بزرگ است و از آنجایی که خانواده یکی از مهم‌ترین واحدهای اجتماعی محسوب می‌شود حضور زن در خانواده و انجام وظایفی که خداوند برای او مقرر فرموده است می‌تواند کمک بزرگی به تأمین بهداشت روانی خانواده کند.

و از نظر اسلام کار زن در خانه با ایفای دو نقش همسری و مادری بر کار بیرون از منزل اولویت دارد در واقع اسلام اشتغال زنان را نه به خودی خود بلکه در فرضی که به مصالح مهم‌تر به‌ویژه ایفای نقش مادری و همسری و حفظ پاک‌دامنی و سلامت اخلاقی جامعه آسیب برساند، ناپسند شمرده است اما اگر در مواردی حضور زن در شغلی ضرورت پیدا کرد مانند شغل‌های پرستاری، پزشکی و تدریس برای خانم‌ها، حضور زنان ترجیح پیدا می‌کند.

شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خاوران

مرکز مدیریت حوزه‌ی علمیه‌ی خاوران

معاونت پژوهش

استان: سیستان و بلوچستان شهر: زاهدان، موسسه: آموزش عالی حوزوی نرجس

عنوان

راهکارهای اصلاح الگوی مصرف از منظر آیات و روایات

استاد راهنما:

حجت‌الاسلام والمسلمین غلامحسین اعرابی

نگارنده:

مریم جهانتیغ

۱۳۹۸

حائز رتبه سوم استانی

در جشنواره علامه حلی (ه) - ۹۹

چکیده

از مسائل بسیار مهمی که در فرهنگ اسلامی در بحث اصلاح الگوی مصرف به آن پرداخته شده است، اقتصاد کشور و تنظیم ثروت عمومی مردم هست. مصرف، یکی از شیوه‌های جایگزین ناپذیر برای پاسخگویی به نیازهای طبیعی و غریزی انسان است که بدون آن، حیات مادی و معنوی انسان‌ها دستخوش آشفتگی و نابسامانی خواهد شد و معیشت انسان، لذت و لطف خود را از دست خواهد داد. امروزه مصرف به یکی از معضلات بشری تبدیل شده است. رهبر معظم انقلاب حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) سال ۱۳۸۸ را سال اصلاح الگوی مصرف نام‌گذاری نمودند. قرآن کریم در بحث اصلاح الگوی مصرف به شدت از افراط و تفریط نهی می‌کند.

در ارزش‌های اسلامی، هم سفارش به زندگی همراه با اصلاح الگوی مصرف وجود دارد و هم سفارش به توسعه در زندگی که ظاهر این دو، بیانگر ناسازگاری در برخی از سطوح و الگوهای مصرف به دست‌آمده از ناحیه آن‌ها هست. این پایان‌نامه درصدد بیان این مطلب است که ارزش‌های بیان‌شده در بحث الگوی مصرف و توسعه در اسلام که به نظرمی رسد الگوهای متفاوتی برای مصرف ارائه می‌کنند، هیچ‌گونه تعارضی با یکدیگر نداشته و بلکه زمینه کمال انسان‌ها و توسعه جامعه را فراهم می‌کنند.

بنابراین اصلاح الگوی مصرف با توجه به آموزه‌های دینی مانع زیان و خسران در زندگی بشری شود و راه حق را برای انسان‌ها آشکار ساخته و راه هدایت را می‌گشاید تا انسان‌ها به سرمنزل مقصود و کمال ابدی‌شان

برسند. این پایان‌نامه به روش توصیفی، تحلیلی پس از جستجو در منابع اسلامی و استخراج آیات و روایات مربوطه به صورت کتابخانه‌ای انجام شده است

واژگان کلیدی

اسراف، تبذیر، إقتار، بخل، اصلاح، الگوی مصرف.

مقدمه

فرهنگ مصرف و بهره‌وری بهینه موضوعی است که سایه آن بیش از هر زمان دیگر بر گفتمان‌های علمی و عمومی جهان معاصر سنگینی می‌کند. درواقع مصرف‌گرایی یکی از پدیده‌های اقتصادی است که پس از انقلاب صنعتی رونق چشمگیری پیدا کرد. ازجمله عوارض این پدیده می‌توان به تحدید منابع، آلودگی‌های محیط‌زیست و فاصله‌ی اجتماعی و تشدید رفتارهای غلط فردی و اجتماعی چون اسراف» اشاره کرد. سؤال اساسی این است که چرا جامعه ما گرایش به مصرف‌گرایی دارد؟ چرا مصرف‌گرایی برای عده‌ای نوعی افتخار محسوب می‌شود؟ آیا میان مصرف‌گرایی و توسعه‌نیافتگی اقتصادی رابطه‌ای وجود دارد؟ چگونه می‌توان گرایش به مصرف‌گرایی را در سطح جامعه کاهش داد؟ چگونه می‌توان مردم را در مسیر درست مصرف کردن هدایت کرد؟ چه موانعی معضل مصرف‌گرایی را تشدید می‌کند؟ هنگامی که زیربنای مناسب تولید و درآمدی وجود نداشته باشد و درعین حال بر مصرف تأکید شود، آسیب‌های متعددی در جامعه

بروز می‌کند. در شرایط رونق اقتصادی و بالا رفتن قدرت خرید مردم، مصرف‌گرایی رواج می‌یابد ولی عوامل فرهنگی در تعیین حدود آن بسیار مؤثرند. از جمله عوامل مهم در کنترل مصرف: تشویق مردم به پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، ارائه الگوهای صحیح مصرف و ایجاد زمینه‌ی مناسب جهت فعالیت اقتصادی است. در جامعه‌ی ایران پس از انقلاب به‌رغم ماهیت و جهت‌گیری معنوی انقلاب، به علل مختلف ارزش‌های مادی رواج یافت و ارزش‌های معنوی را تحت‌الشعاع خود قرارداد. مصرف‌گرایی به‌صورت اخص آن در بین کشورهای صنعتی و کشورهای در حال توسعه عمدتاً بعد از جنگ رواج پیدا کرد. دولت و صاحبان صنایع ابتدا در کشورهای صنعتی و بعد در کشورهای در حال توسعه، انسان را به‌عنوان یک ماشین مصرف‌کننده مدنظر قراردادند تا از این رهگذر به اهداف اقتصادی که همانا افزایش مداوم سود است نائل شوند؛ بنابراین مصرف‌گرایی، ضامن چیزی جز نیازهای کاذبی نیست که در خدمت صنایع و کشورهای صنعتی قرار گیرد. البته انسان نیز خود از لحاظ روانی آمادگی برای راحت‌طلبی، تجمل‌پرستی و حتی متمایز کردن خویش از افراد دیگر با در اختیار گرفتن کالاها و خدمات بیشتر دارد تا بدین‌وسیله شکاف بین خود و سایر گروه‌های جامعه به وجود آورد و از این شکاف برای تثبیت وضعیت اجتماعی خود استفاده کند. از آنجاکه مصرف‌گرایی، برداشت بیش‌از اندازه هر فرد از منابع نادر و کمیاب خانواده است، لاجرم این موضوع باعث فشارهای متعددی بر خانواده خواهد شد. مصرف‌گرایی، سدی در مقابل توسعه است، زیرا مانع از سرمایه‌گذاری جهت طرح و اجرای زیرساخت‌های توسعه می‌شود. هراندازه که در درون جامعه تبلیغات ناسالم در سطح بالا و سطح فرهنگ عمومی در حد پایین باشد به

همان اندازه نیز امکان پذیرش روحیه راحت‌طلبی و تجمل‌پرستی بیشتر است. انسان‌هایی که کمتر اعتماد به نفس داشته و کمتر در مورد نقششان در درون جامعه تفکر می‌کنند، سهل‌تر پذیرای روحیه مصرف‌گرایی در جامعه هستند. و بید این تفکر را از خودشان دور کنند باید به این فکر کنند که باید کشور ما مستقل باشد نه وابسته. در واقع لازمه دستیابی به این مهم در کشور، خیزش و حرکتی عمیق از سوی مسئولان و همه آحاد جامعه هست. لذا می‌بایست همگی این اصل را یک ضرورت دانسته و فعالیت‌های خود را در راستای رسیدن به این اصل مهم برنامه‌ریزی نمایند و برای دستیابی به این امر فرهنگ‌ساز اقدام نمایند. آنچه رهبر فرزانه انقلاب بر آن تأکید می‌ورزند، این است که «همه به‌خصوص مسئولان قوای سه‌گانه، شخصیت‌های اجتماعی و آحاد مردم باید در مسیر تحقق این شعار مهم، حیاتی و اساسی یعنی اصلاح الگوی مصرف در همه زمینه‌ها، برنامه‌ریزی و حرکت کنند تا با استفاده صحیح و مدبرانه از منابع کشور، مصداق برجسته‌ای از تبدیل احوال ملت به نیکوترین حال‌ها، ظهور و بروز یابد.» بنابراین تأکید رهبر معظم انقلاب بر اصلاح الگوی مصرف نشان‌گر این موضوع به‌عنوان بستری مناسب برای شکوفایی و دستیابی به اقتدار ملی است. لذا پرهیز از شعارزدگی و حفاظت و صیانت از اصل موضوع به‌عنوان مهم‌ترین عامل در مسیر اصلاح الگوهای مصرفی و همچنین تبیین و تحقق آن، وظیفه اصلی همه مردم و مسئولین به شمار می‌رود. با توجه به آنچه گذشت، اهمیت و جایگاه مقوله مصرف و بهره‌وری بهینه، امری حیاتی و روشن بوده و این‌همه باعث شده که سال ۱۳۸۸ از سوی رهبر معظم جمهوری اسلامی ایران به نام (اصلاح الگوی مصرف) نامیده شده و در سال

۱۳۸۹ نیز سیاست‌های کلی آن به تمامی دستگاه‌های ذی‌ربط اعلام شد. امیداست این مجموعه که فراروی مخاطبان فهیم و فرهیخته نهاده شده گامی در راستای اصلاح الگوی مصرف و آغازی برای کاهش روند مصرف مسرفانه و مضرانه باشد.

نتیجه‌گیری

مصرف کردن دو بعد مثبت و منفی دارد. افزایش مطلوبیت انسان از مصرف کالاهای بادوام و بی‌دوام و خدمات نهایی، جنبه مثبت مصرف می‌باشد، اما جنبه منفی‌اش بهره‌برداری از منابع سیاره زمین است که اگر کنترل‌شده نباشد ممکن است اصل حیات بشر درخطر جدی قرار بگیرد. امروزه با کنترل رشد جمعیت و تغییرات فناوری، دیگر از ناحیه جمعیت و فناوری، خطر جدی سیاره زمین را تهدید نمی‌کند، اما آنچه مشکل اصلی زمین است، شتاب فزاینده رشد جامعه مصرفی است که احتمال می‌رود تا نیمه قرن ۲۱ به سه میلیارد نفر برسد.

سازمان‌های بین‌المللی و اندیشمندان اقتصاد توسعه، درصدد حل این معضل از طریق الگوهای مختلف توسعه‌ای به‌ویژه الگوهای توسعه پایدار بوده و هستند اما این الگوها به خاطر ساختار ارزشی سکولار و مادی رایانه خود نمی‌تواند مشکل اصلی این الگو که شیوه زندگی مترفانه است را حل کنند. ترک این شیوه، یعنی نابودی نظام سرمایه‌داری. چراکه امروزه مصرف‌گرایی عنصر نظام سرمایه‌داری شده است؛ اما توسعه اسلامی با

ویژگی‌های ارزشی، نهادی و سازمانی خود به‌خوبی از عهده حل این مشکل اساسی برمی‌آید.

توسعه اسلامی ضمن توجه کامل به سالم‌سازی اقتصاد و علل مستقیم توسعه که از طریق انباشت سرمایه‌های انسانی و فیزیکی و مدیریت بهینه این سرمایه‌ها حاصل می‌شود، به ارزش‌ها، نهادها و سازمان‌های مخصوص به خود، تکیه کرده و الگوی مصرف نامطلوب موجود را از طریق ارزش‌های اخلاقی و فقهی، نهادهای دولتی و مردمی و سازمان‌های مردم‌نهاد و دولت نهاد با عملیاتی کردن این ارزش‌ها از طریق سیاست‌ها به نحوی تغییر می‌دهد که:

مراحل اصلی اجرای این ارزش‌ها به ترتیب زیر است: ۱- فرهنگ‌سازی یکی از پیش‌نیازهای این مسیر برای رسیدن به نتیجه مطلوب، زمینه‌سازی ذهنی و فرهنگی برای اقشار مختلف جامعه است. امروز هر فردی از اعضای جامعه باید بداند که در فعالیت‌های خود باید به بهینه مصرف کردن منابع مادی اقدام نماید تا کشور به اهداف تعریف‌شده در سند چشم‌انداز بیست‌ساله نظام برسد و شکوفایی و بالندگی در همه ابعاد ملی تحقق یابد. لذا بدون فرهنگ‌سازی به‌طور قطع راه به‌جایی نخواهیم برد. چراکه اصلاح الگوهای مصرف در کشور یک‌شب و به‌طور ناگهانی و با صدور یک دستورالعمل و بخش‌نامه عملی نمی‌شود. لذا فرهنگ‌سازی پایدار بستر اصلی نهضت اصلاح الگوی مصرف می‌باشد. ۲- مدیریت قوی داشتن مدیریت مدبرانه و عاقلانه مصرف یکی دیگر از ضروریات اولیه اصلاح الگوی مصرف به‌حساب می‌آید. مسئولان و متولیان امر با پرهیز از شعارزدگی نباید به برگزاری چند همایش، سخنرانی و چاپ مقاله و کارهایی از این

قبیل خود را سرگرم کنند. لذا وجود مدیریت صحیح و عاقلانه در سطح کلان به منظور هدایت، تدوین و انتخاب یک استراتژی راهبردی، زمینه تحقق این طرح ملی و آینده ساز را فراهم می نماید. ۳- طراحی سازوکار یکی دیگر از پیش نیازهای اصلی در مسیر اصلاح الگوی مصرف، ترسیم اهداف، ابعاد و راهکارهای رسیدن به موضوع و تعیین شاخص هایی برای سنجش و ارزیابی روند و چگونگی پیشرفت امور است. باید برای جلوگیری از مصرف گرایی و اتلاف منابع و فرصت ها و هزینه ها در تمامی حوزه ها، سند و نقشه راهبردی تهیه و ابلاغ شود؛ یعنی با تهیه این سند، مدیران، مسئولان و فرماندهان سازمان های مختلف می توانند با اجرا و به کارگیری روش ها و شیوه های مدون، خود را در مسیر تحقق این اصل مهم قرار دهند.

۴- جلب مشارکت مردم جلب مشارکت مردم و افزایش آگاهی های آنان نسبت به مصرف صحیح امکانات و منابع از دیگر راهکارها در مسیر اصلاح الگوی مصرف می باشد. به حقیقت اصلاح الگوی مصرف در جامعه از کارهایی انجام شدنی است که هر یک از اعضای جامعه با مشارکت و ملزم نمودن خود به درست مصرف کردن از منابع، منافع عظیمی را برای جامعه حاصل می نمایند. قرآن مجید و اصلاح الگوی مصرف قرآن کریم پیروان خود را به شدت از افراط و تفریط نهی می کند و بر حذر می دارد. خداوند متعال نعمت های فراوان و بی شماری در اختیار انسان قرار داده است و دستور کیفیت استفاده از آن نعمت ها را صریحاً در قرآن کریم برای همه بیان فرموده است.

دولت اسلامی، بنگاه های خصوصی، خانوارها، افراد برای تحقق الگوی مصرف بهینه پایدار و موفق فقرا، وظایفی بر عهده دارند اما این دولت است

که باید با اتخاذ سیاست‌های فرهنگی، سیاسی و اجتماعی نقش حاکمیتی خود را ایفا کند.

مقالات منتخب انتشارات

ششمین همایش بین‌المللی مطالعات دینی علوم انسانی در جهان اسلام - اسفند ۹۹

آثار قرآنی عفو در ارتباطات انسانی

بر مبنای سیره علوی

نویسندگان:

رقیه دانشی مقدم

فاطمه رخشانی زابل

غلامرضا رضوی دوست

چکیده

یکی از مهم‌ترین ارزش‌های فطری بشر و دستورات اخلاقی، عفو و گذشت می‌باشد. این امر در آموزه‌های اسلامی از چنان جایگاه والا و ویژه‌ای برخوردار است که عفو و بخشش الهی به بخشش بندگان مشروط شده و از طرفی انسان در دنیای حال حاضر با گرفتاری‌ها و دشواری‌های مواجه است که عفو و گذشت می‌تواند یکی از بهترین راه‌ها برای بیرون رفتن از آن‌ها و دستیابی به آرامش باشد، از آنجایی که این صفت اخلاقی بسیار مورد سفارش قرار گرفته آثار فراوانی را در ارتباطات انسان دارد لذا لازم و ضروری است تا بایان آثار قرآنی آن در ارتباطات انسانی برای فرد بخشنده ایجاد انگیزه نمود و این فضیلت را نهادینه کرد. با توجه به این که بخشش یکی از فضایل اخلاقی است و کسب آن نیاز به تمرین و انگیزه دارد، داشتن یک الگوی مناسب و تمام اعیار می‌تواند در این راه کمک شایانی به افراد نماید به همین منظور در این مقاله آثار قرآنی عفو در سیره حضرت علی علیه السلام مورد بررسی قرار گرفته تا یک الگو عینی و کاملاً مطابق با آیات و روایات در اختیار افراد قرار داده شود.

در این تحقیق با روش نقلی - وحيانی و پردازش توصیفی - تحلیلی اطلاعات، به صورت فیش‌برداری، مهم‌ترین آثار قرآنی عفو بر اساس سیره علوی علیه السلام بررسی شده است.

از جمله مهم‌ترین آثار قرآنی این عمل بر مبنای سیره این امام همام در ارتباط انسان با خدا کسب مغفرت الهی، در ارتباط با خود، دستیابی به سلامتی و در ارتباط با دیگران برقراری صلح و دوستی در جامعه می‌باشد.

کلیدواژه

عفو، بخشش، ارتباطات، ارتباطات انسان، سیره علوی.

مقدمه

دین اسلام شامل فضایل اخلاقی و معنوی بسیاری است، از جمله فضایل اخلاقی که در قرآن و روایات مورد تأکید فراوان قرار گرفته عفو و بخشش است. عفو یکی از اسمای حسنی الهی به معنای محو آثار گناه و خودداری از مجازات است.

با توجه به تنش‌ها و فشارهای عصبی فراوانی که در حال حاضر در زندگی و ارتباطات انسان‌ها وجود دارد نیاز است بابیان آثار قرآنی این مهم بر مبنای سیره و روش مورد قبول اسلام افراد را به این مهم ترغیب و تشویق نمود، لذا در این پژوهش سعی بر آن است تا با پاسخ به این سؤال که آثار قرآنی عفو در ارتباطات انسان بر مبنای سیره علوی علیه السلام چیست، گامی در راستای حل این مشکل برداشته شود.

عفو می‌تواند تمام ابعاد ارتباطی انسان از جمله ارتباط انسان با خدا، خود و دیگران را تحت تأثیر قرار دهد. در این زمینه منابع و آثاری نیز وجود دارد، از جمله کتاب «گذشت از والاترین فضیلت‌ها» (نویسنده: جعفر البیاتی، مترجم: موسی دانش، مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی، ۱۳۹۱) در این کتاب نویسنده به بیان نکاتی پیرامون این فضیلت اخلاقی پرداخته‌اند، اما به بیان آثار قرآنی آن اشاره خاصی نشده است و همین امر موجب تفاوت این کتاب با پژوهش حاضر شده است. کتاب «قدرت بخشیدن» (نویسنده: عظیم جمال و هاروی مک کینون، مترجم: مهین خالصی، تهران:

نسل نواندیش، ۱۳۹۳) از آنجاکه این اثر از اندیشمندان غربی می باشد در آن از آیات و روایات استفاده نشده اما در این پژوهش سعی بر آن است تا این فضیلت اخلاقی را بر اساس سیره حضرت علی علیه السلام در ابعاد ارتباطی انسان (خدا، خود و دیگران) مورد بررسی قرار گیرد.

نتیجه گیری

بر اساس مطالب و مباحث پیش گفته در مورد آثار قرآنی عفو در ارتباطات انسان بر مبنای سیره علوی علیه السلام نتایج به دست آمده، به شرح زیر است:

الف: با دقت در سیره علوی یکی از مهم ترین اخلاق حسنه ایشان بخشش و عفو است، بخششی که دوست و دشمن به آن اذعان کرده و آن را الگوی خود قرار داده اند.

ب: از مهم ترین آثار قرآنی عفو در ارتباط با خدا در سیره علوی علیه السلام می توان به کسب مغفرت الهی اشاره کرد. به طوری که بخشش خداوند شامل کسانی می شود که خود، بخشنده باشد و از خطای دیگران بگذرد.

ج: اما یکی دیگر از آثار قرآنی عفو در سیره علوی علیه السلام، تأثیر این عمل بر سلامتی خود فرد بخشنده است، زیرا یکی از راه های دستیابی به زندگی خوب و سرشار از آرامش و نشاط گذشتن از خطای دیگران است که موجب زندگی عزتمند و داشتن جسمی سالم و سلامت می گردد.

چ: در ارتباط با دیگران، می‌توان به برقراری صلح و دوستی در جامعه اشاره کرد. به این صورت که باگذشت از خطای دیگران محبت و دوستی جای خود را به کینه و دشمنی داده و منجر به ایجاد جامعه سالم می‌شود.

هفتمین کنفرانس بین المللی دستاوردهای نوین پژوهشی در مدیریت، علوم انسانی،
مطالعات اجتماعی و فرهنگی - خرداد ۹۹

مهارت‌های قرآنی ارتباط متقابل والدین - فرزندان

و

تجلی آن در حدیث کساء

نویسندگان:

زینب پیران

ام‌البنین کوهستانی

قدسیه آذر نور

چکیده

کم‌رویی، یک نقیصه در زندگی فردی و اجتماعی است؛ و مانعی برای انسان اشرف مخلوقات و خلیفه‌الله بر روی زمین می‌باشد که برای طی کردن مسیر قرب الی الله و رسیدن به اهداف عالی باید به دنبال دستورالعمل‌های اسلام باشد. اسلام خانواده را یکی از مهم‌ترین عوامل دستیابی اهداف عالی انسانی می‌داند که می‌تواند فرد را به یک زندگی متعالی رهنمون کند این کانون شکل گرفته بر پایه‌ی سنت مقدس ازدواج با حضور فرزندان که از ارکان مهم این سازمان هستند و بر روابط اعضای آن تأثیرگذاری مثبت یا منفی گسترده‌ای دارند تشکیل شده است. از آنجایی که انسان مکلف بوده و در مقابل دیگران از جمله فرزندان یا برعکس والدین دارای مسئولیت چگونگی ارتباط برقرار کردن است خداوند برای روشن شدن روابط متقابل این افراد آیات و برنامه‌های بسیاری را از زبان برگزیدگان خویش ذکر کرده‌اند که یکی از مهم‌ترین حوادث روشنگر تاریخ در راستای معرفی پیشوایان امت اسلام و چگونگی ارتباط متقابل آن‌ها به‌عنوان یک نمونه‌ی الگو برای والدین-فرزندان رویداد کساء هست.

این پژوهش به‌صورت کتابخانه‌ای صورت گرفته تا بتواند بهتر مهارت‌های قرآنی ارتباط متقابل والدین-فرزندان را در حدیث کساء بررسی کرده و آن را به‌عنوان سرلوحه‌ی روابط بین والدین-فرزندان قرار دهد تا افراد این سازمان به‌ظاهر کوچک ولی مهم بامهارت مای قرآنی به سکون و آرامشی که خداوند وعده داده است برسند. در حیطه ارتباط والدین با فرزندان می‌توان به تکریم شخصیت آن‌ها با خطاب نیکو، تساوی در برخورد با فرزندان، دعا در حق آن‌ها و محبت به‌اندازه از سوی والدین و از جمله وظایفی که متوجه فرزندان است نیز می‌توان به اجازه گرفتن، احسان به والدین، خطاب نیکو و تواضع در برابر آن‌ها اشاره کرد.

واژگان کلیدی:

مهارت قرآنی، ارتباط متقابل، والدین، فرزندان، حدیث کساء

مقدمه

انسان موجودی اجتماعی می‌باشد که بخش اعظم رفتارهای او در ارتباط با دیگران شکل می‌گیرد و اولین کسانی که با آن‌ها ارتباط دوطرفه را تجربه می‌کند والدین به‌عنوان اولین مربیان هستند. پس باید اصولی را به‌عنوان متدهای ارتباط در پایگاه تربیتی خانواده بیاموزد و طرفین یعنی والدین-فرزندان برای اینکه موفق و قابل‌احترام گردند باید به این اصول پایبند باشند؛ بنابراین رابطه والدین و فرزندان از همان ابتدا باید طبق برنامه‌ریزی صحیح تربیتی و در فضایی عاطفی و دوستانه و درعین‌حال آزادانه و با احترام، به‌گونه‌ای شکل گیرد که هم فرزندان احترام والدین خود را حفظ کنند و هم والدین بتوانند با روشی صحیح از بروز لغزش‌ها و انحرافات فرزندان خود جلوگیری کنند و آن‌ها را به‌سوی رشد و کمال سوق دهند و از هرگونه سخت‌گیری پرهیز کنند.

همچنین در قرآن و روایات به ارتباط دوسویه بین والدین-فرزندان توصیه شده است زیرا ارتباط اثربخش بین والدین-فرزندان یکی از کلیدهای مهم موفقیت در خانواده به شمار می‌آید. با توجه به این مطلب سؤال اینجاست که آیا می‌توان مهارت‌های قرآنی برای ارتباط متقابل والدین-فرزندان بر مبنای حدیث کساء پیدا کرد؟ در این پژوهش درصدد پاسخ‌گویی به سؤال فوق هستیم، چراکه وقتی بین والدین-فرزندان مهارت ارتباط برقرار کردن وجود دارد به این معناست که این ارتباط باید در چارچوب یک سری حدود و قوانین باشد و دلیل ما بر این است که این

مسئله در قرآن و روایات دارای معیارهای ارتباط متقابل والدین- فرزندان می‌باشد.

در راستای این موضوع کتاب‌های زیادی نوشته شده است اما مسئله «مهارت‌های قرآنی ارتباط متقابل والدین- فرزندان و تجلی آن در حدیث کساء» در آن‌ها مطرح نشده و یا به صورت اجمالی به آن پرداخته شده است. لذا این پژوهش باهدف بررسی مهارت‌های ارتباط والدین-فرزندان گردآوری شده است.

نتیجه‌گیری

اهم یافته‌ها و نتایج به دست آمده به شرح ذیل می‌باشد:

الف) مهارت‌های ارتباط والدین با فرزندان

یک: یکی از اصول ارتباطی بین فرزندان در خانواده‌های که دارای چندین فرزند می‌باشند رعایت عدالت و دوری از تبعیض نسبت به آن‌ها هست اگر این اصل مهم ارتباطی در رفتار، کلام ...؛ و حتی نگاه کردن رعایت نشود خسارت‌های زیان‌بار تربیتی را به دنبال خواهد داشت که از جمله ایجاد روحیه بدبینی به والدین و کم‌کم به اجتماع، حسادت، رقابت‌های منفی، احساس حقارت و سایر عقده‌های روانی خواهد شد.

دو: هرچند آشنایی با مهارت‌های ارتباطی و تلاش برای به کار بردن و اجرا کردن آن‌ها امری ضروری و لازم است لیکن این امر کافی نیست و در این فرایند باید همیشه از خداوند کمک بخواهند همان‌طور که انبیاء چنین

دعا می‌کردند که خداوند فرزندانی به آن‌ها مرحمت بفرماید که مایه چشم‌روشنی‌شان گردند.

(ب) مهارت‌های ارتباط فرزندان با والدین

یک: در چهار سوره از قرآن کریم نیکی به والدین بلافاصله بعد از مسئله توحید قرار گرفته است چون مسئله احسان به والدین بعد از توحید خدا واجب‌ترین واجبات است این هم‌ردیف بودن دو مسئله بیانگر آن است که اسلام برای پدر و مادر احترام قائل است.

دو: یکی از حکمت‌های اجازه گرفتن از پدر و مادر احترام گذاشتن به مقام و منزلت آن‌ها است ورود بدون اجازه بی‌احترامی به مقام والدین است. سه: صحبت با والدین با خطاب نیکو همراه با کمال تواضع باشد زیرا این دستوری از طرف خداوند در قرآن است و اگر کلمه‌ای کوتاه‌تر و ساده‌تر از «أف» در دنیای انسان‌ها وجود داشت بی‌شک خداوند آن را به‌عنوان تذکر برای فرزندان در هنگام برخورد با والدین در قرآن به کار می‌برد.

هفتمین کتفرانس بین‌المللی دستاوردهای نوین پژوهشی در مدیریت، علوم انسانی،
مطالعات اجتماعی و فرهنگی - خرداد ۹۹

راهکارهای درمان وسواس در خانواده
از منظر آموزه‌های اسلامی

نویسندگان:

لیلا افضلی شیخ

افضل بلوکی

چکیده

امروزه اختلالات روحی روانی منشأ بسیاری از بیماری‌های جسمی به شمار می‌آیند. با توجه به اینکه رفتارهای وسواس گونه اضطراب و استرس را به همراه دارد و از آنجاکه بیشترین نمود این اختلال در خانه و خانواده می‌باشد، ضروری است پژوهشی با عنوان راهکارهای درمان وسواس در خانواده از منظر آموزه‌های اسلامی و از طریق جمع‌آوری اطلاعات کتابخانه‌ای به روش توصیفی - تحلیلی صورت گیرد.

در این پژوهش راهکارهای بینشی و رفتاری اعضای خانواده از دیدگاه اسلام در مواجهه با رفتارهای وسواسی دیگر افراد خانواده مورد بررسی و مورد مطالعه قرار گرفته است. از جمله راهکارهای بینشی، شناخت وسواس، توجه به اینکه وسواس از القائنات شیطانی است، شیطان دشمن قسم‌خورده انسان می‌باشد، توجه به آثار منفی و گناهانی که از وسواس ناشی می‌شود و شناخت علل اختلال وسواس می‌باشد. راهکارهای رفتاری اعضای خانواده نسبت به هم، صمیمیت بین والدین، تعدیل انتظارات، داشتن رفتارهای حمایتی به‌دوراز توبیخ، انتقال متعادل عواطف، گوش سپردن به حرف‌ها و احساسات یکدیگر و مانع‌شدن برای رفتارهای وسواسی است.

درنهایت می‌توان گفت که خانواده با رعایت کردن وظایف خود در قبال یکدیگر چه به لحاظ آگاهی دادن و چه به لحاظ عمل و رفتار، می‌توانند گام‌های بلندی جهت ایجاد یک خانواده سالم و حیات طیبه بردارند.

واژگان کلیدی

وسواس، اعضای خانواده، آیات و روایات، روحی روانی، درمان

مقدمه

یکی از شایع‌ترین اختلالات عصبی عصر حاضر که در اغلب انسان‌ها وجود دارد وسواس هست (غفاری و حسینی، ۱۳۹۵، ص ۸۶). در این بیماری افکار و اعمال ناخواسته انسان را آزار می‌دهد که نمی‌تواند از آن‌ها رهایی یابد و اگر این اختلال در یکی از اعضای خانواده ایجاد شود به جهت مسری بودن و الگو قرار گرفتن، می‌تواند نظام خانواده را دچار بحران کند (پاپی مطلق، ۱۳۹۳، ج ۱، ص ۴). به لحاظ پزشکی وسواس همان عقاید و افکار، تکانه‌ها یا تصورات تکراری و مداوم هستند (غفاری و حسینی، ۱۳۹۵، ص ۸۶). وجود افراد وسواسی در خانواده، روند زندگی خانوادگی را با مشکلاتی مواجه نموده و کیفیت زندگی را پایین می‌آورد لذا دین اسلام به این موضوع پرداخته و مسلمانان را از افکار و رفتارهای وسواسی بر حذر می‌دارد. حال باید دید که اگر چنین اختلالی در بعضی از افراد خانواده بروز کرد چه راهکارهایی برای درمان آن‌ها وجود دارد و دیگر اعضا چه نقشی در بهبود آن‌ها می‌توانند ایفا کنند.

ضرورت درمان هر نوع اختلالی و ازجمله وسواس در خانواده از آنجا است که جامعه سالم مشروط به وجود خانواده سالم هست بنابراین هرگونه اختلالی ابتدا باید در محیط خانه برطرف شود تا انسان‌هایی سالم و رشد

یافته به جامعه ورود پیدا کنند لذا تعالی جامعه رابطه مستقیم به تعالی خانواده ها دارد.

درزمینهٔ درمان وسواس کارهای زیادی صورت گرفته است ازجمله مقاله نقش روحانیت در درمان وسواس مذهبی با بهره‌گیری از آموزه‌های اسلامی نوشته آرش وجود (۱۳۹۷) که نقش روحانیت را خوب تبیین نموده ولی در مورد درمان در خانواده و نقش اعضای آن بحثی نکرده است. همچنین کتاب وسواس (فکری - عملی) شناخت و درمان تألیف امین افشار و سمیرا طاهرزاده ثانی (۱۳۹۷) به مباحث خانوادگی اشاراتی داشته است ولی مکفی نمی‌باشد. همچنین کتاب خودسازی و جسمی و روحی به تألیف ناصر مجرد (۱۳۷۳) بسیار جزئی به وسواس پرداخته و اصلاً اشاره‌ای به درمان در خانواده ننموده است.

لذا مقاله حاضر بران است که راهکارهای درمان را به صورت مبسوط در خانواده بررسی کند تا نقش هر یک از اعضاء در برخورد با فرد وسواسی تعیین شود.

نتیجه

بنابراین با توجه به پژوهش انجام‌شده پیرامون راهکارهای درمان وسواس در خانواده از منظر آموزه‌های اسلامی، راهکارهای بینشی با عنوان‌های شناخت وسواس، توجه به اینکه شیطان دشمن قسم‌خورده انسان است و وسواس از القائاتش می‌باشد، توجه به آثار منفی و گناهای که از وسواس ناشی می‌شود و شناخت علل وسواس مورد مطالعه قرار گرفت که نشان داد ابتدا باید در خانواده دانش‌های لازم در مورد بیماری روانی وسواس به‌خصوص از جانب والدین به فرزندان آموزش داده شود تا راهکارهای عملی بتواند ثمربخش باشد. همچنین راهکارهای رفتاری درمان وسواس در خانواده با عناوین صمیمیت بین والدین، تعدیل انتظارات، رفتارهای حمایتی به‌دوراز توییح، انتقال متعادل عواطف، گوش سپردن به حرف‌ها و احساسات یکدیگر و مانع‌شدن برخی اعضای خانواده نسبت به رفتارهای وسواس گونه برخی دیگر، مورد بررسی قرار گرفت که نتایج حاصله از این قرار می‌باشد:

اطلاع‌رسانی و افزایش آگاهی اعضای خانواده نسبت به اختلال وسواس حتماً باید با شکل‌گیری الگوهای رفتاری در خانواده باشد تا بهبود حاصل گردد.

از طرفی دیگر اسلام به هردو زمینه ورود نموده یعنی هم راهکارهای بینشی و هم عملی را در اختیار قرار داده است.

رعایت مسائل و وظایف به‌ظاهر معمولی و ساده در خانواده، اثرات روحی روانی زیادی را در خانواده ایجاد می‌کند که انجام جزئیات آن‌ها در زمان

مناسب خودش، در پیشگیری و حتی درمان اختلالات عصبی و از جمله وسواس کمک زیادی می‌کند.

این مقاله در مقایسه با تحقیقاتی که در این مورد انجام گرفته به صورت جزئی‌تر و گسترده‌تر در نقش اعضای خانواده نسبت به درمان غور نموده و راهکارهای بیشتر و عمیق‌تری را به دست آورده است؛ اما با توجه به ظرفیت بالای خانواده و اهمیت و حساسیت آن در این زمینه پیشنهاد می‌شود که مطالعه بیشتری در خانواده صورت گیرد.

دومین کتفرانس ملی ایده‌های نوین و پژوهش‌های کاربردی در علوم انسانی-۱۳۹۹

تحلیل معناشناسی واژه دعا در آیات و روایات

نویسندگان:

اعظم حسینی

نرگس طالبی

راضیه قورزایی

چکیده

در بین مسلمانان فرهنگ دعا از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد و واژه دعا یکی از الفاظ پرکاربرد در قرآن و سنت است. از آنجاکه واژه‌شناسی دعا و تحلیل معنای آن در نوشتاری به صورت مستقل بررسی نشده لذا لازم و ضروری است که این واژه از نظر لغوی و اصطلاحی مورد بررسی قرار گیرد. لفظ دعا یک معنای عام دارد که مطلق خواندن و درخواست است و یک معنای خاص دارد که همان خواندن خداوند و درخواست انسان از اوست. لفظ دعا، الفاظی مترادف و متضاد دارد؛ از جمله الفاظ مترادف آن در فرهنگ لغت فارسی: نیایش، نیاز، مناجات، درود، ولاء، تعویذ ... و در فرهنگ لغت عرب: صلی، صلوه، تضرع است. با توجه به بررسی لغوی لفظ دعا و صلاح در کتب لغت عربی و فارسی این نتیجه حاصل شد که معنای حقیقی و لغوی این دو لفظ همان دعا و درخواست کردن بوده، اما واژه صلاه که قبل از اسلام به معنای دعا بوده بعد از اسلام فقط برای نماز که یکی از مصادیق دعا می‌باشد، بکار رفته است.

واژگان کلیدی

دعا، صلاه، نفرین، دعا در آیات، دعا در روایات

مقدمه

بحر عمیق و پر ژرفای قرآن کریم، منبع وسیع و پایان‌ناپذیری از معارف و دانستنی‌هاست که برای دستیابی به آن و نوش کردن از آن، لازم است زبان قرآن، یعنی زبان عربی را فراگرفت.

یکی از مهم‌ترین و مؤثرترین عناصر هر زبان، واژگان و کلمات آن زبان است که برای فهم آن زبان باید آن‌ها را به‌خوبی کنکاش کرد. بی‌شک فهم صحیح و کامل معنای کلام قرآن، نیز متوقف بر فهم و درک صحیح و کامل معنای واژگان و کلمات آن است؛ هرچند شناخت مؤلفه‌های دیگری چون اسالیب و ساختارهای زبان عربی نیز برای فهم آن لازم است.

در مورد قرآن کریم به دلایل زیادی شناخت و درک معانی صحیح و دقیق کلمات و واژگان، اهمیتی صدچندان پیدا می‌کند؛ ازجمله اینکه قرآن، کلام بشر نیست بلکه سخن خداوند متعال است؛ و معارفی عمیق و مربوط به جهان ماوراء در آن مطرح شده است، پس در این صورت نیاز را بر این دیدیم که ببینیم برخی از این واژگان که در طول تاریخ تغییراتی در آن ایجاد شده به چه علت است تا بدین‌وسیله راحت‌تر به مراد خداوند از این متن برسیم و با توجه به الزام ما به امر اطاعت از خداوند نیاز را بر این دیدیم که ببینیم واژگان برگزیده قرآن که سیر تاریخی خود را در بستر زمانی طولانی طی کرده بر چه اساسی از یک معنا به معنای دیگر تغییر مسیر داده‌اند و چرایی تغییر بار معنایی از یک معنای مورد استعمال به معنای دیگر بر چه مبنایی صورت گرفته است.

یکی از این واژگان که در این گذر زمان دستخوش تغییرات معنایی شد واژه صلاه است که در ابتدا به معنای دعا بوده و اکنون به معنای نماز استعمال می‌شود. با توجه به اهمیت این مسئله در مقاله حاضر به بررسی لفظ دعا در لغت و اصطلاح، معانی متضاد و مترادف آن و در پایان به مقایسه لفظ دعا و صلوه، قبل

و بعد از اسلام پرداخته خواهد شد. قرآن که همان ریسمان الهی است و حجت قطعی خداوند نسبت به بندگان او و پل ارتباطی میان خدا و بندگان و از بهترین و قطعی‌ترین راه‌های رسیدن به سعادت بشر است لذا برای شناخت بیشتر این مجموعه‌ی یکپارچه و الهی نیازمند توجه بیشتر به معانی وارد شده این متن داریم چراکه برای عموم مردم از گذشته تاکنون فرستاده شده در تمام دوران‌ها و اثری جاودانه است و محتوای این متن دارای ابعاد ظاهری و باطنی است که فهم قسمت باطنی آن دربردارنده معارفی فراتر از دلالت‌های عرفی است که خداوند از جملات و کلمات و آیات اراده کرده و مختص گروه خاصی از افراد می‌باشد که هرگز برای دیگران قابل اثبات نیست و دارای رمز و رازی خارج از فهم عموم مردم است به همین علت مختص به راسخان در علم شده است اما بعد ظاهری آن مربوط به تمامی افراد می‌شود و هرکس به اندازه درک و فهم خود از گوهر ناب آن استفاده می‌کند و پیوستگی خاص میان جملات و آیات و اینکه هر واژه موجود در این به گونه‌ای زنجیروار به هم متصل هستند و هر واژه جایگاه خاص خود را و در ارتباط با سایر واژگان بار معنایی دیگری دارد.

بنابراین دعا از درهای گسترده رحمت حق است که به روی بندگان گشوده شده و گنجینه بسیار عالی است که آموزه‌های عظیم علمی اسلام در آن به ودیعه نهاده شده و به دست قرن‌ها و اعصار سپرده شده است و دعا کلید رحمتی است که خداوند آن را در دستان ما قرار داده است و انسان با دعا با پروردگار هستی، وجود آدمی را به شور می‌اندازد و لذت شادابی و آرامش پس از راز و نیاز با او ارمغانی دل‌نشین برای بنده دل‌خسته است و این دعاست که به آدمی می‌آموزد که در عالم هستی تنها نیست و پروردگاری مهربان دارد که شنوای عالم است و به وسیله همین دعا کردن آهنگ زندگی را منظم می‌کند و نگرانی را به آرامش تبدیل می‌کند.

نتیجه

با بررسی واژه‌ی دعا در کتب فرهنگ لغت فارسی و عربی نتایج ذیل حاصل شده است.

۱. لفظ دعا دارای تعدادی کلمات مترادف می‌باشد که در کتب لغوی بیان شده است، با توجه به معانی وارد شده برای آن‌ها، می‌شود گفت هر سخن و لفظی که درخواست خیر برای شخص یا کسی در آن باشد مصداق دعاست.
۲. متضاد واژه‌ی دعا، نفرین است که در مقابل دعای خیر است.
۳. لفظ صلوه قبل از اسلام، به معنای دعا بوده است و بعد از اسلام، صلوه، برای نماز تعیین پیدا کرده است. یا به عبارتی از معنای کلی به معنای جزئی که مصداقی از دعا است عدول کرده است.
۴. دعا می‌تواند ظرفیت وجودی انسان را بالا ببرد چراکه مهم‌ترین هدف انبیاء از این دعا همان ارتباط قلبی با خداوند بوده که هر چه عمیق‌تر شود جنبه‌های معرفتی او بالاتر می‌رود و تربیت دینی در او تقویت و بالندگی بیشتری پیدا می‌کند و قطعاً سریع‌تر انسان را به سرمنزل حقیقت که همان رستگاری اوست خواهد رساند.

دومین کنفرانس ملی ایده های نوین و پژوهش های کاربردی در علوم انسانی - ۱۳۹۹

راهکارهای پایبندی به حقوق متقابل زوجین

در سیره امام سجاد

نویسنده

مریم نوری

چکیده

دین مبین اسلام برای افزایش تحکیم خانواده حقوق و وظایف متقابلی را بین زوجین وضع کرده است که هدف از رعایت آن جلوگیری از بروز هرج و مرج خانواده و افزایش صمیمیت و نزدیکی بین زوجین است. این موضوع از دو نظر مورد بررسی قرار گرفته است اول آنکه امروز آموزه‌های اسلامی خانواده بر اثر ضعف فرهنگی افراد و نفوذ جریان‌های فکری _ فرهنگی غرب، کم‌ارزش شده و دیگر زوجین وظایف خود نسبت به یکدیگر را به درستی انجام نمی‌دهند. دوم هجوم شبهات بسیاری مثل ایجاد تفاوت و تبعیض حقوق و وظایف بین زوجین در خانواده و ... زمینه‌ساز سوءاستفاده از آموزه‌های دینی را ایجاد کرده است و باعث شکل‌گیری این توهم شده که اسلام با نگاهی مرد محورانه به محیط خانواده می‌نگرد و زنان را مورد ظلم قرار می‌دهد. نوشتار حاضر با بهره‌گیری از آیات قرآن و روایات امام سجاد علیه‌السلام برخی از وظایف زن و مرد با نگاه درون دینی بررسی کرده است.

واژگان کلیدی

حقوق، متقابل، حقوق متقابل، زوجین، سیره.

مقدمه

یکی از سنت‌های الهی در جهان، سنت زوجیت است که به صورت طبیعی در بسیاری از موجودات وجود دارد ولی در میان انسان‌ها این سنت از جایگاه خاصی برخوردار است؛ چراکه انسان با ازدواج علاوه بر ارضای غریزه به ارزش‌هایی چون آرامش، پاک‌دامنی، خودسازی احساس مسئولیت و... دست می‌یابد. از این رو، اسلام، به عنوان یک مکتب آسمانی همگان را به این پیمان مقدس فراخوانده است و از اولیا و خانواده‌ها خواسته است که زمینه‌های ازدواج جوانان را فراهم نمایند اسلام به همان میزان که به اصل ازدواج اهمیت می‌دهد برای بقاء و تثبیت زندگی زناشویی دستورات خاصی دارد؛ که در پرتو عمل بدان دستورات می‌توان زندگی شیرین و بانشاطی داشت. این دستورات مجموعه‌ای از وظایف، حقوق، رعایت‌ها و مراقبت‌ها و ارزش‌هاست. ارزش‌های معنوی در زندگی کمرنگ شود زندگی زناشویی دچار تزلزل می‌شود و روزه‌روز به آمار طلاق افزوده می‌شود امروزه به جهت کمرنگ شدن ارزش‌های معنوی نظام خانواده کمتر زندگی‌ای را می‌توان یافت که مشکلات ساختگی نداشته باشد؛ بنابراین شناخت عوامل مخدوش‌کننده ارتباط نقش به سزایی در استحکام بخشی به امنیت و آرامش رابطه زوجین دارد. امید است در سایه آموزش‌های دینی، اخلاقی، بتوانیم در تعالی خانواده‌هایی مستحکم به عنوان ریشه‌های جامعه سالم و موفق، گامی مؤثر برداریم.

نتیجه‌گیری

بین حق و وظیفه رابطه‌ای غیرقابل تفکیک و دوسویه وجود دارد که این روابط در بین همه انسان‌ها با یکدیگر حاکم است او توجه به رابطه متقابل بین زن و شوهر را به وظایفی که خداوند بر زوجین در قبال یکدیگر وضع نموده است، سوق می‌دهد این وظایف که به واسطه وحی و تعالیم انبیاء و معصومین در دسترس ما قرار گرفته است. شامل رعایت حقوق یکدیگر، اطاعت زن از شوهر. آرامش بخشی، تشکر و قدردانی، تقسیم کار و مشارکت در امور داخلی، خوش رفتاری و گشاده‌رویی مرد تأمین کند معصیت می‌شود.

اگر رابطه زوجین بر اساس روابط معروف و شایسته بنا شود این امر خود عامل زمینه‌سازی توجه به حقوق سایر افراد خواهد بود. به شرط آنکه زوجین هر دو آگاهی کافی از وظایف و حقوق خود در قبال همسرشان را داشته باشند و به دور از بهانه قراردادن برخی از تناقض‌های حقوقی خود با یکدیگر و پذیرش این تفاوت‌ها که عامل جذب آنان هست. هر فرد باید تعهد آن حقوق را در خود ایجاد کنند.

با توجه به این شرایط و بر اساس سخن گوهریار قرآن کریم زوجین لباس یکدیگر خواهند بود که علاوه بر زینت‌بخش بودن یکدیگر پوشاندن عیوب می‌باشند و اساس رابطه‌شان بر مودت و رحمتی استوار است که عامل زمینه‌ساز رشد، رستگاری و رسیدن به کمال و تحکیم بخشی خانواده جامعه خواهد بود.

مسابقه فصلنامه

۱. کدام گزینه نسبت به حدیث ثقلین صحیح می‌باشد؟

- الف) حدیث اشاره به حقیقت واحد دو ثقل گرانبهای پیامبر صلی الله علیه و آله دارد.
 ب) شناخت اهل بیت علیهم السلام در کنار قرآن از ضروری‌ترین معارف دینی هر مسلمانی به حساب می‌آید.
 ج) برای رسیدن به هدایت، توجه به همتایی این دو ثقل ضروری است.
 د) همه موارد

۲. از ادله همتایی قرآن و اهل بیت علیهم السلام در عصمت نمی‌باشد؟

- الف) قاعده لطف ب) برهان حکمت ج) حدیث سفینه د) حدیث منزلت

۳. گزینه اشتباه را مشخص نمایید.

- الف) نهاد خانواده لزوماً بر پایه تقسیم کار و توزیع مسئولیت شکل می‌گیرد.
 ب) براساس متون دینی مراد از کار در خانه عمدتاً سه وظیفه همسرمداری، فرزند داری و خانه داری می‌باشد.
 ج) در آموزه‌های اسلامی خانه‌داری یک وظیفه زن معرفی شده است.
 د) ارزش خانه‌داری زنان هم‌پایه جهاد مردان در راه خدا معرفی شده است.

۴. کدام گزینه از آثار عفو در ارتباط انسان با خود می‌باشد؟

- الف) کسب مغفرت الهی ب) دستیابی سلامتی
 ج) کسب آرامش د) گزینه الف و ب

۵. از راهکارهای رفتاری درمان وسواس در خانواده می‌باشد؟

- الف) تعدیل انتظارات و انتقال متعادل عواطف
 ب) شناخت وسواس و مانع شدن اعضای خانواده نسبت به رفتارهای وسواس گونه
 ج) تعدیل انتظارات و شناخت علل وسواس
 د) توجه به آثار منفی وسواس و رفتار حمایتی بدون توبیخ

۶. کدام گزینه صحیح است؟

(الف) لفظ دعا یک معنای عام دارد که مطلق خواندن و درخواست است.

(ب) واژه صلاه قبل و بعد از اسلام به معنای دعا می‌باشد.

(ج) خطاب نیکو و دعا کردن از جمله مهارت‌های ارتباط والدین با فرزندان بر مبنای حدیث

شریف کساء است.

(د) الف و ج

نمونه شرکت در مسابقه:

✓ نام گزینه صحیح را همراه با شماره سوال به ترتیب ارسال کنید.

مثال: ۱. الف ۲. ب ۳. ج و

✓ ارسال پاسخنامه، به پیام رسان ایتا به شماره

۰۹۳۸۲۳۸۲۴۳۴

✓ ذکر مشخصات کامل: نام و نام خانوادگی، نام مدرسه

علمیه، شهر و شماره تماس.

✓ مهلت شرکت در مسابقه: ۱۴۰۰/۱۰/۰۱

